

Iestāde: Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija kā Eiropas Savienības fondu atbildīgā iestāde Struktūrvienība: Investīciju politikas departaments	Dokumenta nosaukums: Vienas vienības izmaksu likmju aprēķina un piemērošanas metodika Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027.gadam specifiskā atbalsta mērķa 2.2.2. “Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana” pasākumā 2.2.2.2. “Atkritumu dalītā vākšana”” projektu iesniegumu atlases 1.kārtas īstenošanai			
Sagatavoja: Investīciju politikas departaments	Aptiprināts: Valsts sekretāra vietnieks S. Cakuls	Variants: 2	Datums: 07.11.2024.	Lapaspušes: 22

**Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītā atbildīgā iestāde**

**Vienas vienības izmaksu metodika vienkāršoto izmaksu piemērošanai
Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021. – 2027. gadam
specifiskā atbalsta mērķa 2.2.2. “Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana”
pasākumā 2.2.2.2. “Atkritumu dalītā vākšana”” projektu iesniegumu atlases 1.kārtas
īstenošanai**

**Metodika dažāda veida atkritumu dalītās savākšanas specializēto konteineru vienas
vienības noteikšanai dalītās vākšanas pakalpojuma nodrošināšanai**

Saturs

I. Metodikas mērķis	3
II. Vispārīgi jautājumi	3
III. Vienas vienības izmaksu standarta likmes aprēķina vispārējie principi	6
IV. Vienas vienības izmaksu likmju apmēra un kopējā pieejamā ES fondu atbalsta finansējuma apjoma aprēķins	7
V. Prasības ES fondu finansējuma izmaksas pamatojošajai dokumentācijai un maksājumu nosacījumi noteiktā rezultāta sasniegšanai	8
Pielikums Nr.1	11
Pielikums Nr.2	12
Pielikums Nr.3	13

I. Metodikas mērķis

Metodikas mērķis ir noteikt vienas vienības izmaksu standarta likmes apmēru, tās aprēķinu, piemērojamos nosacījumus, sasniedzamos rezultātus un tās pamatošanu Eiropas Savienības (turpmāk – ES) kohēzijas politikas programmas 2021. – 2027. gadam (turpmāk - Programma) **specifiskā atbalsta mērķa 2.2.2. “Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana” pasākumā 2.2.2.2. “Atkritumu dalītā vākšana” 1.kārtas** (turpmāk – SAMP 2.2.2.2. 1.kārta) **īstenošanai**, lai mazinātu administratīvo slogu gan finansējuma saņēmējam, gan uzraugošajām iestādēm. Tā:

- samazinās administratīvo slogu projekta izmaksu uzskaitē un administrēšanai, kā arī projekta pārbaudēs;
- veicinās ES fondu finansējuma aprites ātrumu, fokusējoties uz mērķa un rezultāta sasniegšanu;
- nodrošinās, ka tiek saņemts vienāds maksājuma apjoms no ES fondu līdzekļiem par identiski veiktajām darbībām, sasniegtajiem rezultātiem vai saņemtajiem pakalpojumiem.

II. Vispārīgi jautājumi

Metodika nosaka:

- vienas vienības izmaksu standarta likmi;
- pamatojumu vienas vienības izmaksu standarta likmes piemērošanai;
- prasības darbību/rezultātu pamatojošajai dokumentācijai.

Dažādu veidu atkritumu dalītās vākšanas jaunu konteineru iegāde atbilstoši VARAM apstiprinātajai un vadošās iestādes saskaņotajai vienas vienības izmaksu likmju aprēķina un piemērošanas metodikai noteikta kā atbalstāmā darbība SAMP 2.2.2.2. 1.kārtas reglamentējošos Ministru kabineta (turpmāk – MK) noteikumos¹, kur norādīts arī atbalstāmo konteineru veidu uzskaitījums. Metodiku pēc tās apstiprināšanas sāk piemērot ar izsludināto projektu iesniegumu atlases 1.kārtu.

Metodikā izmantotā terminoloģija:

Atkritumu dalītā savākšana — atkritumu savākšana, atsevišķi nodalot atkritumus pēc to veida un īpašībām, lai veicinātu atkritumu sagatavošanu reģenerācijai vai apglabāšanai, kā arī reģenerāciju vai apglabāšanu².

Atkritumu dalītās vākšanas kontainers – specializēta tvertne, kurā atkritumu radītājs, valdītājs vai turētājs ievieto dalīti vāktu (atšķirotu) atkritumu veidu atbilstoši norādēm uz

¹Ministru Kabineta 2024.gada 26.marta noteikumi Nr. 197 “Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021. – 2027. gadam 2.2.2. specifiskā atbalsta mērķa “Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana” 2.2.2.2. pasākuma “Atkritumu dalītā vākšana” projektu iesniegumu pirmās atlases kārtas īstenošanas noteikumi”, pieejami: <https://www.vestnesis.lv/op/2024/64.12>

² Atkritumu apsaimniekošanas likuma 1.panta 9.daļa, pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/221378-atkritumu-apsaimniekosanas-likums>

konteineru. Konteineriem jābūt specializētiem konkrētā nodalītā atkritumu veida savākšanai (vienā konteinerā var tikt ievietoti arī vairāki atkritumu veidi, piemēram, vieglais iepakojums (papīrs, plastmasa, metāls)), jāatbilst vispārējam specializētā aprīkojuma standartam (tādiem kā CE³, AFNOR EN 840⁴, RAL kvalitāte⁵, DIN⁶, DNV 2,7-1⁷, **uzskaitījums nav ierobežojošs**).

VARAM - Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija⁸ kā ES fondu atbildīgā iestāde.

Sadarbības iestāde – Centrālā finanšu un līgumu aģentūra.

ES Programmas SAMP 2.2.2.2. 1.kārtas īstenošanas noteikumu⁹ 11.punkts paredz, ka **finansējuma saņēmējs** SAMP 2.2.2.2. 1.kārtā ir atkritumu apsaimniekotājs (komersants), kurš pēc civiltiesiskā līguma par projekta īstenošanu noslēgšanas ir finansējuma saņēmējs un kurš normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir saņēmis atbilstošu atkritumu apsaimniekošanas atļauju vai atļauju A vai B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai, un tā darbība atbilstoši Saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas Eiropas Kopienā 2. redakcijai atbilst E sadaļas 38. vai 39. nodaļai:

- sadzīves atkritumu apsaimniekotājs (komersants), kuram uz projekta īstenošanas laiku ir noslēgts līgums ar pašvaldību par atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanu tās teritorijā;
- atkritumu apsaimniekošanas komersants, kurš Latvijas Republikas teritorijā nodrošina sadzīves bīstamo un videi kaitīgu preču atkritumu savākšanu normatīvo aktu noteiktā kārtībā.

Konteinera lietotājs šīs metodikas izpratnē ir nama īpašnieks, īpašnieka vai kopīpašnieku pilnvarota persona, namu apsaimniekotājs vai cita fiziska vai juridiska persona, kas uz pārvaldīšanas līguma vai likuma pamata veic pārvaldīšanas darbības.

Vienas vienības izmaksu metodikas izstrāde un likmju apmēra noteikšana tiek veikta saskaņā ar šādiem normatīvajiem aktiem un informācijas avotiem:

- Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regula (ES) 2021/1060, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai¹⁰ (turpmāk – Regula 2021/1060), piemērojot:

³ <https://www.ceisaret.com/lv/ce-standardlari/>

⁴ <https://www.boutique.afnor.org/en-gb/standard/nf-en-8401/mobile-waste-and-recycling-containers-part-1-containers-with-2-wheels-with-/fa190503/85322>

⁵ <https://www.ral-guetezeichen.de/en/what-are-ral-guetezeichen-quality-marks/>

⁶ <https://www.din.de/en/about-standards/din-standards>

⁷ <https://www.dnv271containers.com/DNVContainerStandard2-7-1/DNV2-7-1StandardJune2013.pdf>

⁸ Saskaņā ar Ministru kabineta 2024.gada 7.jūnija rīkojuma Nr.446 “Par Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Klimata un enerģētikas ministrijas reorganizāciju” 3.punktu Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas nosaukums ar 2024.gada 1.jūliju ir Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija

⁹ Ministru Kabineta 2024.gada 26.marta noteikumi Nr. 197 “Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021. – 2027. gadam 2.2.2. specifiskā atbalsta mērķa “Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana” 2.2.2.2. pasākuma “Atkritumu dalītā vākšana” projektu iesniegumu pirmās atlases kārtas īstenošanas noteikumi”

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj/?locale=LV>

- Regulas 2021/1060 51.panta b) apakšpunktu un paredzot segt visas attiecināmo izmaksu kategorijas, kas ir skaidri noteiktas iepriekš, norādot summu par vienību;
 - Regulas 2021/1060 94.panta 2.punkta a) apakšpunkta i) daļas prasības par taisnīgu, objektīvu un pārbaudāmu aprēķina metodi, piemērojot citu objektīvu informāciju;
 - Regulas 2021/1060 53.panta 1.punkta b), d) un e) apakšpunktos noteiktās vienas vienības izmaksas, tās kombinējot ar vienotas likmes finansējumu;
 - Regulas 2021/1060 54.panta a) apakšpunktā noteikto vienotas likmes finansējumu 7 % apmērā no attiecināmajām tiešajām izmaksām, procentuālo likmi rēķinot no aprēķinātajām vienas vienības izmaksu likmēm;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1058 (2021. gada 24. jūnijs) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu¹¹;
 - Eiropas Komisijas paziņojums “Vadlīnijas par vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošanu Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI) ietvaros” – pārstrādāta redakcija” (2021/C 200/01)¹²;
 - Finanšu ministrijas vadlīnijas Nr.1.1 “Vadlīnijas par vienkāršoto izmaksu izmantošanas iespējām un to piemērošana Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027.gadam ietvaros”¹³;
 - Ministru Kabineta 2024.gada 26.marta noteikumi Nr. 197 “Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021. – 2027. gadam 2.2.2. specifiskā atbalsta mērķa “Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana” 2.2.2.2. pasākuma “Atkritumu dalītā vākšana” projektu iesniegumu pirmās atlases kārtas īstenošanas noteikumi”.

Metodika nosaka vienas vienības izmaksu likmi atkritumu dalītās vākšanas konteineru grupām, kas norādītas metodikas pielikumā Nr.1, ar noteikto vienotas likmes finansējumu 7 % apmērā no attiecināmajām tiešajām izmaksām, kas noteikts pielikumā Nr. 2 un metodikā iekļauto izmaksu vērtību noteikšanu, kas aprakstīta pielikumā Nr. 3.

Vienas vienības izmaksu likmes apmērs noteikts, pamatojoties uz VARAM tirgus izpētes ietvaros¹⁴ iegūtajiem datiem un attiecīgi VARAM veiktajiem aprēķiniem. Tirgus izpētes ietvaros datu ieguvei par konteineru cenām tika izmantoti vairāki avoti, t.sk. konteineru ražotāju un (vai) konteineru izplatītāju pakalpojuma sniedzēji ārpus Latvijas teritorijas:

- konteineru ražotāju un (vai) konteineru izplatītāju aptauja (VARAM 2023.gada 2.marta informācijas pieprasījums), kurā ietverti 99 konteineru ražotāji un (vai) konteineru izplatītāji. Saņemtas 10 atbildes ar informāciju, kas attiecas uz plānoto konteineru veidu nelielu daļu, kopā 76 cenu dati (par dažādiem konteineru veidiem). Ņemot vērā, ka saņemtie dati bija mazskaitlīgi un nosedza tikai daļu no vajadzīgo konteineru pozīcijām, tika pieņemts lēmums veikt interneta resursu izpēti un apzināt iespējas, ko sniedz publisko iepirkumu elektroniskā uzskaites sistēma, kur nonāk dati par dažāda aprīkojuma iegādi;

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1058&qid=1625463913918>

¹² https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2021.200.01.0001.01.LAV&toc=OJ%3AC%3A2021%3A200%3ATOC

¹³ [Vadlīnijas par vienkāršoto izmaksu izmantošanas iespējām un to piemērošana Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027.gadam ietvaros - ES fondi](#)

¹⁴ Detalizēts apraksts par tirgus izpēti sniegts metodikas pielikumā Nr.3.

- interneta veikalu piedāvājumu izpēte 2023.gada maijā un jūnijā – iegūti 173 cenu dati (par dažādiem konteineru veidiem);
- elektroniskās iepirkumu sistēmas (<https://www.eis.gov.lv/EIS/>) 2022. — 2023.gadā veikto konteineru iepirkumu dati, kopā 11 cenu dati no 5 iepirkumiem.

Ņemot vērā, ka dažāda tipa atkritumu dalītās vākšanas konteineru izgatavošana, to pamatizemateriālu un izejvielu iegāde (plastmasa, metāls), ražošanas iekārtu iegāde/izmantošana, transporta pakalpojumi konteineru izplatīšanai, piegādei, iegādei un izvietojšanai, kā arī to glabāšana, ir cilvēkresursu un materiālo resursu (energoresursi, elektrība, degviela un tml.) ietilpīga un ģeogrāfiski/valstiski starptautiska, kopējā konteineru cena ir tieši atkarīga no mājāsaimniecību iegādāto patēriņa preču un pakalpojumu cenu izmaiņām laika gaitā jeb inflācijas¹⁵. Metodika paredzēta tikai SAMP 2.2.2.2. 1.kārtas īstenošanai, kuras ietvaros projektu iesniegumu iesniegšana plānota 2024.gada otrajā pusē, taču ņemot vērā dažādas iespējamās izmaiņas, kas varētu ietekmēt situāciju, ir apsvērta iespēja nepieciešamības gadījumā veikt metodikas aktualizēšanu. Attiecīgi, ja dažādu preču un pakalpojumu izmaksu izmaiņu ietekme uz šīs metodikas ietvaros noteikto vienas vienības izmaksu likmju apmēru pirms pasākuma atlases izsludināšanas pārsniegs vai samazināsies 5 procentpunktos¹⁶ pret 2023. gada septembra (indekss 2023.09=4,3%) kopējo Eurostat inflācijas rādītāju EU 27 valstīs, tad VARAM veiks metodikas aktualizēšanu un vienas vienības izmaksu likmju aprēķinos izmantoto datu indeksēšanu, palielinot vai samazinot izmaksu likmes par konkrēto palielinājuma vai samazinājuma procentu¹⁷.

III. Vienas vienības izmaksu standarta likmes aprēķina vispārējie principi

Vienas vienības izmaksu likmju aprēķinā un piemērošanā tiek izmantoti vispārpieņemtie principi:

- SAMP 2.2.2.2. 1.kārtas reglamentējošos MK noteikumos¹⁸ iepriekš noteiktas likmes piemērošanas prasības;
- vienas vienības izmaksu likmju apmērs ir **objektīvs** un vienas vienības izmaksu likmju apmērs ir aprēķināts, balstoties uz VARAM tirgus izpētes iegūtajiem datiem un attiecīgi VARAM veiktajiem aprēķiniem;

¹⁵ Euro zonā patēriņa cenu inflāciju nosaka pēc saskaņotā patēriņa cenu indeksa. Apzīmējums "saskaņotais" nozīmē, ka visās ES dalībvalstīs to aprēķina pēc vienotas metodoloģijas. Tādējādi tiek nodrošināts, ka vienas valsts datus var salīdzināt ar citas valsts datiem. Šis rādītājs ļauj labi sekot līdzi cenu pārmaiņām tautsaimniecībā.

¹⁶ 5 procentpunktu robeža attiecībā uz metodikas ietvaros noteikto izmaksu vērtību vienas vienības izmaksu likmei ir nosakāma, ņemot vērā pirms plānotās atlases izsludināšanas pēdējā publicētā mēneša datus, tos salīdzinot pret bāzes vērtību - 2023.gada septembra mēneša indeksu (indekss 2023.09=4,3%). (Harmonised index of consumer prices (HICP) vietnē:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/PRC_HICP_MANR_custom_3761882/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=4ad27e6f-358a-4a3d-82a0-587d69a833eb izvēlas kolonu 2023-09 un aili Euro area (EA11-1999, EA12-2001, EA13-2007, EA15-2008, EA16-2009, EA17-2011, EA18-2014, EA19-2015, EA20-2023) Piemēram: 2023.gada septembra mēneša indekss ir 2023.09=4,3%, bet 2024.gada marta indekss ir 2023.03=2,9% tad izmaiņas=Jaunais indekss–Vecais indekss, jeb t.i. 2,9-4,3= -1,4% (indeksācija nav jāveic, jo izmaiņas nepārsniedz 5 procentpunktus).

¹⁷ Aprēķinu veic atbilstoši: 1) [mēneša procenta indekss pirms uzsaukuma atlases (%)] - [2023.gada septembra procenta indekss vai pēdējā indeksēšanā izmantotais attiecīgā mēneša procenta indekss (%)] = [starpība mēneša procenta indeksam (%)]; 2) Vienas vienības izmaksu likme [EUR] *[starpība mēneša procenta indeksam (%)].

Piemēram, 1) [2024.gada maija procenta indekss 9,8%] - [2023.gada septembra procenta indekss 4,3 %] = [5,5 %]; 2) Vienas vienības izmaksu likme [EUR] 1000 *[5,5%] = 1055 EUR.

¹⁸ - Ministru Kabineta 2024.gada 26.marta noteikumi Nr. 197 "Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021. – 2027. gadam 2.2.2. specifiskā atbalsta mērķa "Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana" 2.2.2.2. pasākuma "Atkritumu dalītā vākšana" projektu iesniegumu pirmās atlases kārtas īstenošanas noteikumi".

- vienas vienības izmaksu likmes ir **taisnīgas** — vienas vienības izmaksu likmes tiks piemērotas vienādi visiem finansējuma saņēmējiem un vienādi visos projektos atbilstoši SAMP 2.2.2.2. 1.kārtas reglamentējošo MK noteikumu prasībām;
- vienas vienības izmaksu likmju aprēķins ir **dokumentāli pierādāms** — vienas vienības izmaksu likmju aprēķins ir pamatots ar VARAM veiktās tirgus izpētes rezultātiem (detāls apraksts metodikas pielikumā Nr.3), Eurostat¹⁹ publicētajiem ikmēneša datiem un vienotā izmaksu likme 7 % apmērā atbilstoši Regulas 2021/1060 54.panta a) apakšpunktā noteiktajam, iekļauj atšķirīgas izmaksu kategorijas, t.sk. netiešās izmaksas, kuras nav iekļautas vienas vienības izmaksu likmju tvērumā, vienlaikus, aprēķinu vienkāršošanai, izmaksas atsevišķi ierēķinātas un iekļautas šīs metodikas pielikuma Nr.1 datu kopā un detalizēti norādītas šīs metodikas pielikumā Nr.2.

IV. Vienas vienības izmaksu likmju apmēra un kopējā pieejamā ES fondu atbalsta finansējuma apjoma aprēķins

Metodikas viena vienība ir viens kontainers, metodikas izpratnē sasniegtais rezultāts ir iegādātie un uzstādītie konteineri. Vienas vienības izmaksu likmes noteikšana balstīta uz veikto tirgus izpēti. Detalizēts apraksts par tirgus izpētes rezultātiem, iegūtajām izmaksām, VARAM veiktajiem aprēķiniem un pamatojumu vienas vienības izmaksu likmju noteikšanai, t.sk. konteineriem izvirzāmās minimālās prasības, sniegts metodikas pielikumā Nr.3. Savukārt, metodikas pielikumā Nr.2 norādītas izmaksas, kas ir papildus nepieciešamas veiksmīgai projekta īstenošanai un tiek segtas daļēji vai pilnā apjomā ar Regulas 2021/1060 54.panta a) apakšpunktā noteikto vienotas likmes finansējumu 7 % apmērā no attiecināmajām tiešajām izmaksām, vienlaikus, aprēķinu vienkāršošanai šīs izmaksas jau ir atsevišķi ierēķinātas un iekļautas šīs metodikas 1.pielikuma datu kopā.

Tādējādi, lai finansējuma saņēmējs aprēķinātu ES fondu atbalsta apjomu, ir jāizmanto pielikumā Nr.1 informācija par noteiktajām izmaksām konteineru iegādei un formula Nr.1.1, kā arī pielikumos Nr.2 un Nr.3 sniegtā informācija. Konteineru vienas vienības izmaksu standarta likme tiek piemērota faktiski finansējuma saņēmēja iegādāto konteineru skaitam, pamatojoties uz projekta iesniegumā norādīto konteineru skaitu un veidu. Veicot tālākos izmaksājāmā finansējuma apjomu aprēķinus ņem vērā, ka finansējuma saņēmējam tiek izmaksāta tikai ES fondu finansējuma daļa atbilstoši atbalsta likmei, kas nepārsniedz 85 procentus no kopējā attiecināmā finansējuma kā to nosaka SAMP 2.2.2.2. 1.kārtas reglamentējošie MK noteikumi.

Vienas vienības likmes piemērošanas formula (Nr.1.1.):

$$I_{FS} = I_{kopā} \times S \times kL$$

kur:

I_{FS} – finansējuma saņēmējam pieejamais kopējais ES fondu atbalsta apjoms (EUR);

$I_{kopā}$ – vienas vienības izmaksu likme (EUR), kas noteikta pielikumā Nr.1;

S – konteineru skaits;

¹⁹ Harmonised index of consumer prices (HICP)

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/PRC_HICP_MANR__custom_3761882/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=4ad27e6f-358a-4a3d-82a0-587d69a833eb

k_L – atbalsta likme atbilstoši SAMP 2.2.2.2. 1.kārtas reglamentējošo MK noteikumu prasībām (uz projektu attiecināmais ES fondu finansējuma apmērs, ņemot vērā, ka atbalsta likme nepārsniedz 85 procentus no projekta kopējā attiecināmā finansējuma).

Finansējuma saņēmējam atbalstu attiecināmo darbību izmaksu segšanai sniedz saskaņā ar Komisijas 2023. gada 13. decembra Regulu Nr. 2023/2831 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (turpmāk – regula Nr. 2023/2831) un normatīvajiem aktiem par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību. *De minimis* atbalsta kopsumma, ko viena dalībvalsts piešķirusi vienam vienotam uzņēmumam, nevienā trīs gadu periodā nepārsniedz 300 000 EUR. *De minimis* atbalsta piešķiršanas nosacījumi ir atrunāti SAMP 2.2.2.2. 1.kārtas reglamentējošo MK noteikumu nosacījumos par komercdarbības atbalsta piešķiršanu.

Aprēķinu piemērs:

Potenciālais finansējuma saņēmējs vēlas iegādāties 100 gabalus plastmasas izlietotā iepakojuma 660 litru konteinerus.

Lai noteiktu finansējuma saņēmējam pieejamo kopējo ES fondu atbalsta apjomu, jāpiemēro metodikā norādītā formula (1.1.) un šai formulai atbilstošie dati no metodikas pielikuma Nr.1.

Attiecīgi, aprēķināmie lielumi un aprēķina gaita ir šāda:

$$I_{\text{kopā}} = 213,21 \times 100 = 21\,321,00 \text{ EUR,}$$

un

$I_{\text{FS}} = 21\,321 \times 0,85$ (likmes vērtība norādīta tikai piemēra vajadzībām. Atbalsta likme jānosaka atbilstoši SAMP 2.2.2.2. 1.kārtas reglamentējošo MK noteikumu nosacījumiem un konkrētā projektā pieprasītā atbalsta likmes, ņemot vērā, ka attiecināmais ES fondu finansējuma apmērs nepārsniedz 85 procentus no projekta kopējā attiecināmā finansējuma)) = 18 122,85 EUR.

Tātad sadarbības iestāde, kas finansējuma saņēmējam izmaksā ES fondu finansējuma daļu, šajā piemērā izmaksās ES fondu finansējumu 18 122,85 EUR apjomā. Vienlaikus kopējais piešķiramais ES fondu finansējuma apmērs tiek pārbaudīts pret viena vienotā uzņēmuma maksimālo *de minimis* apjomu trīs gadu periodā – 300 000 EUR no kopējām projekta attiecināmajām izmaksām²⁰.

V. Prasības ES fondu finansējuma izmaksas pamatojošajai dokumentācijai un maksājumu nosacījumi noteiktā rezultāta sasniegšanai

Lai pārliecinātos, ka izmaksu pieprasījuma dokumentācija ir pamatota, ir nepieciešams veikt turpmāk aprakstītās darbības un tālāk uzskaitīto dokumentu pārbaudi.

Konteinera vienas vienības izmaksu standarta likme tiek piemērota faktiski finansējuma saņēmēja iegādāto konteineru skaitam, pamatojoties uz projekta iesniegumā norādīto konteineru skaitu, veidu, atbilstoši konteineru iegādes līgumam starp pārdevēju un finansējuma saņēmēju un pieņemšanas — nodošanas aktam vai līgumam starp finansējuma saņēmēju un

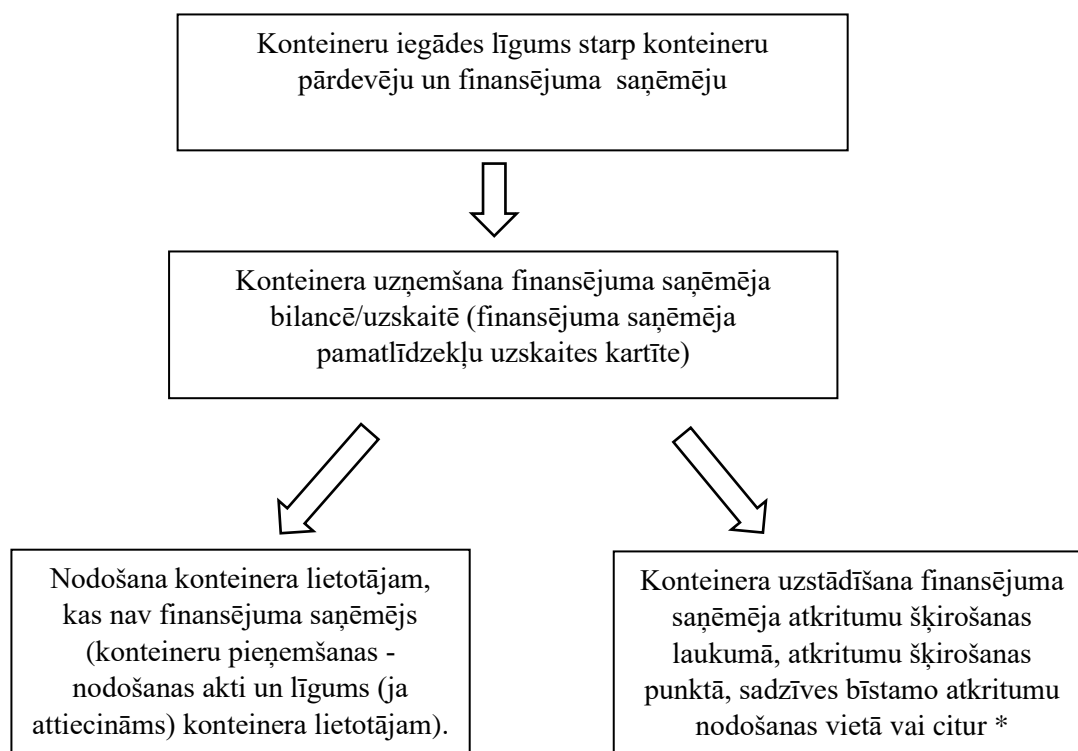
²⁰ Pirms *de minimis* atbalsta piešķiršanas pārbauda, vai komersantam minētais atbalsts pēdējo trīs gadu periodā no datuma, kurā pieņemts lēmums par plānotā atbalsta piešķiršanu komersantam, t.i. trīs gadu laikposms ir jāvērtē kā slidošs periods un attiecībā uz katru jaunu *de minimis* atbalsta piešķiršanu jāņem vērā *de minimis* atbalsta kopsumma, kas piešķirta iepriekšējos trīs gados), nepalielina saņemtā *de minimis* atbalsta kopējo apmēru līdz līmenim, kas pārsniedz regulas Nr. 2023/2831 3. panta 2. punktā minēto apmēru.

konteineru lietotāju (ja konteineri nepaliek finansējuma saņēmēja rīcībā), kurā tiek norādīts vismaz: konteineru skaits, konteineru unikālie identifikācijas numuri, specifikācija (kas atbilst šīs metodikas pielikuma Nr.1 minētajam konteineru veidam un tilpumam, ievērojot, minimālās prasības katrai konteineru pozīcijai, kas ir sniegtas metodikas pielikumā Nr.3), plānotā konteineru izvietojuma vieta, ja konkrētā SAMP 2.2.2.2. 1.kārtas reglamentējošos MK noteikumos nav noteikts citādāk.

Lai atbilstoši vienas vienības likmes piemērošanas formulai (1.1.) saņemtu ES fondu finansējumu atklātas projektu iesniegumu atlases SAMP 2.2.2.2. 1.kārtas ietvaros pēc plānoto darbību veikšanas, finansējuma saņēmējs iesniedz sadarbības iestādē rezultātu²¹ pamatojošos dokumentus, kas apliecina konteineru iegādi, piegādi un izvietojumu (skat. shēmu Nr.1):

- konteineru iegādes līgums **starp konteineru pārdevēju un finansējuma saņēmēju**, kurā redzama iegādātā katra konteineru veida atbilstība vismaz minimālajām prasībām, kas noteiktas metodikas pielikumā Nr.3 katrai iegādājamo konteineru pozīcijai, iegādāto konteineru skaits pa pozīcijām;
- konteineru pieņemšanas - nodošanas akti (vai līgumi) **starp finansējuma saņēmēju un konteineru lietotāju**, kur redzams nodoto konteineru skaits un to plānotā izvietojuma vieta;
- finansējuma saņēmēja pamatlīdzekļu uzskaites kartīte.

Shēma Nr.1

*neattiecas uz tādiem konteineru veidiem kā noliktavas tipa konteineri, būvgružu un lielgabariņu atkritumu savākšanas konteineri, tekstilatkritumu savākšanas konteineri, kas paliek finansējuma saņēmēja uzskaitē un rīcībā, jo noliktavas tipa konteineri tiek izvietoti atkritumu apsaimniekotāja dalītās vākšanas laukumā vai citā vietā, kur tiek organizēta videi kaitīgu preču vai sadzīves bīstamo atkritumu savākšana. Savukārt būvgružu konteinerus

²¹ Metodikas kontekstā ar rezultātu saprot – vienas vienības rezultātu – iegādāts un uzstādīts atkritumu vākšanas kontainers, kam nav tiešas sakritības ar ES Programmas iznākuma un rezultāta rādītāju vērtībām.

izmanto pēc vajadzības, kad notiek būvju demontāža vai remontdarbi, kā arī lielgabarīta atkritumu savākšanas akcijām. Šis nosacījums attiecas arī uz tekstilatkritumu savākšanas konteineriem, kas parasti tiek izvietoti dalītās vākšanas laukumos un pie tirdzniecības centriem vai citām ērtām publikai viegli piekļūstamām vietām.

Minētajos trīs dokumentos jābūt pietiekošai informācijai, lai varētu identificēt katru iegādāto konteineru:

- konteineri ir identificējami atbilstoši konteineru iegādes līgumā minētajam (veids un atbilstība minimālajām prasībām, skaits pa dažādām konteineru pozīcijām);
- redzama ar unikālo identifikācijas numuru apzīmēto konteineru izvietojuma vieta (konteineru veids, numurs, tā turpmākā izvietojuma vieta);
- iekļauts finansējuma saņēmēja apliecinājums par konteineru izmantošanu, tai skaitā, ja, nepieciešams, mainot konteineru atrašanās vietas vismaz 5 gadus pēc noslēguma maksājuma saņemšanas.

Vispārējie nosacījumi projekta īstenošanas laikā un pēcuzraudzības periodā ir noteikti SAMP 2.2.2.2. 1.kārtas reglamentējošos MK noteikumos.

Finansējuma saņēmējs projektu īsteno un priekšfinansē no privātiem līdzekļiem, un sadarbības iestāde, balstoties uz civiltiesisko līgumu par projekta īstenošanu, pēc finansējuma saņēmēja iesniegtā projekta noslēguma maksājuma pieprasījuma izvērtēšanas, veic finansējuma izmaksu vienā noslēguma maksājumā atbilstoši faktiskajam konteineru skaitam, veidam un noteiktajiem izmaksu posteņiem, piemērojot metodikas pielikumā Nr.1 noteikto attiecīgo vienas vienības izmaksu likmi, ievērojot metodiku, metodikas pielikumu Nr.2 un Nr.3, līgumu par projekta īstenošanu un SAMP 2.2.2.2. 1.kārtas reglamentējošos MK noteikumus. Sadarbības iestāde var veikt noslēguma maksājumu katrā individuālā gadījumā, gūstot pārliecību par darbības veikšanas un rezultāta sasniegšanas atbalsta finansējuma izmaksas pamatojošo dokumentāciju un izmaksu pamatotību un dubultā finansējuma neesamību. Sadarbības iestādei ir tiesības veikt pārbaudes projekta īstenošanas vai konteineru ievietošanas vietās.

Sadarbības iestādei, kā arī Finanšu ministrijai kā Vadošai iestādei, Revīzijas iestādei, Eiropas Komisijai, t.sk. Eiropas Revīzijas palātai vai tās nominētajiem ekspertiem ir tiesības izlases veidā pieprasīt finansējuma saņēmējam citus izmaksu pamatojošos dokumentus (piemēram, citus pirkumu apliecinājumus, izrakstus no grāmatvedības uzskaites sistēmas, u.c.), kas pamato maksājuma pieprasījumā sniegto informāciju, ja ir radušās aizdomas par negodīgu rīcību maksājuma pieprasījuma sagatavošanas procesā vai, ja nepieciešams gūt pārliecību par izmaksu saistību ar konkrēto projektu. **Izmaksu pamatojošie dokumenti finansējuma saņēmējam jāglabā 10 gadus sākot no šā atbalsta piešķiršanas dienas²².** *De minimis* atbalsta uzskaiti veic saskaņā ar normatīvajiem aktiem par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību un *de minimis* atbalsta uzskaites veidlapu paraugiem.

²² Dokumentāciju par *de minimis* atbalsta piešķiršanu sadarbības iestāde glabā 10 gadus no programmas ietvaros pēdējā piešķirtā atbalsta, bet finansējuma saņēmējs – 10 gadus no atbalsta piešķiršanas dienas.

Pielikums Nr.1

Lai finansējuma saņēmējs aprēķinātu vienas vienības izmaksu likmes, ir jāizmanto šajā pielikumā sniegtā informācija par konteineru izmaksām²³.

Vienas vienības likme atkritumu dalītās vākšanas konteineru grupām, kas sadalītas attiecīgās apakšgrupās pēc to tilpuma vai lietošanas veida		
Nr. p.k.	Konteinera veids	Vienas vienības likme²⁴ vienam konteineram bez PVN EUR
A	B	C
1	Izlietotā iepakojuma konteineri 1100 litru (plastmasas)	237,59
2	Izlietotā iepakojuma konteineri 660 litru (plastmasas)	213,21
3	Izlietotā iepakojuma konteineri 240 litru (plastmasas)	56,35
4	Izlietotā iepakojuma konteineri 120 litru (plastmasas)	36,92
5	Izlietotā iepakojuma konteineri 1100 litru (metāla)	451,28
6	Izlietotā iepakojuma konteineri 660 litru (metāla)	359,09
7	Izlietotā iepakojuma trīs kameru iekštelpu un ārtelpu dalītās vākšanas konteineri (dažāda tilpuma)	1 137,83
8	Cigarešu izsmēķu tvertnes ārtelpām (pie sienas stiprināmas urnas)	53,10
9	Bioloģisko atkritumu konteineri 240 litri	76,36
10	Bioloģisko atkritumu konteineri 120 litri	64,57
11	Tvertnes mājkompostēšanai dārza atkritumiem (tilpumā no 400 litriem līdz 1 kubikmetram)	162,11
12	Tekstila atkritumu konteineri	395,38
13	Neizlietoto medikamentu tvertnes aptiekām (videi kaitīgiem atkritumiem, dažāda tilpuma)	166,82
14	Noliktavas tipa konteineri videi kaitīgām precēm	3 139,35
15	Būvgružu un lielgabarīta konteineri (no 1,1 līdz 9 kubikmetru tilpuma konteineri)	1 307,01
16	Būvgružu un lielgabarīta konteineri (no 10 līdz 20 kubikmetru tilpuma konteineri)	4 128,86

²³ Minimālās prasības katrai konteineru pozīcijai un vienotās likmes noteikšanas analītiskais apkopojuma ir sniegta metodikas 3.pielikumā.

²⁴ Tabulas kolonnā C "Vienas vienības likme vienam konteineram bez PVN EUR" iekļautas arī izmaksas, kas tiek segtas daļēji vai pilnā apjomā ar vienoto izmaksu likmi 7% apmērā (likme 7 % apmērā atbilstoši Regulas 2021/1060 54.panta a) apakšpunktam) un ir norādītas 2.pielikumā.

Pielikums Nr.2

Izmaksas, kas tiek segtas daļēji vai pilnā apjomā ar Regulas 2021/1060 54.panta a) apakšpunktā noteikto vienotas likmes finansējumu 7 % apmērā no attiecināmajām tiešajām izmaksām²⁵

Izmaksas, kas nav iekļautas vienas vienības izmaksu likmju noteikšanas aprēķinos:
1. Konteineru piegāde
2. Konteineru montāža, pieslēgumi (ja attiecināms)
3. Konteineru marķēšana
4. Noliktavu pakalpojumi
5. Projekta komunikācijas un vizuālās identitātes prasību nodrošināšanas izmaksas atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regulas (ES) Nr. 2021/1060, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai, 47. pantam un 50. pantam un normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina šo fondu ieviešanu 2021.–2027. gada plānošanas periodā. ²⁶

²⁵ Izmaksu pozīcijas, kuras ir papildus nepieciešamas veiksmīgai projekta īstenošanai. Vienlaikus aprēķinu vienkāršošanai izmaksas jau ir atsevišķi ierēķinātas un iekļautas šīs metodikas 1.pielikuma datu kopā (tabulas C kolonā).

²⁶ Papildus informācija un metodiskie materiāli pieejami: <https://www.esfondi.lv/normativie-akti-un-dokumenti/2021-2027-planosanas-periods> un https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/communication/support_kit_visibility_2127/en.pdf

Pielikums Nr.3

SAMP 2.2.2.2. 1.kārtā izmantojamā metodikā iekļauto izmaksu vērtību noteikšana

Visas izmaksas noteiktas, pamatojoties uz VARAM tirgus izpētes ietvaros iegūtiem datiem. Šajā pielikumā sniegts detālāks apraksts par to, kādā veidā iegūti izmaksu aprēķini vienotās likmes noteikšanai katram konteineru veidam metodikas pielikumā Nr.1.

1. Tirgus izpētes veikšanas priekšnosacījumi un veiktās darbības tās sagatavošanai **1.1. Konteineru pozīciju izvēles pamatojums**

Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumu Nr.712 “Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi”²⁷ (turpmāk – MK noteikumi Nr. 712) 3.punkta prasības par dalītās vākšanas sistēmas izveidi, nosaka, ka nepieciešamība atkritumu dalītās vākšanas nodrošināšanai ir ne tikai izlietotajam iepakojumam (stiklu, papīru, plastmasu un metālu saturošu materiāliem), bet arī bioloģiskajiem atkritumiem, tekstilmateriāliem un bīstamiem sadzīves atkritumiem. Tāpat MK noteikumu Nr. 712 6.punkts nosaka būvniecības atkritumu, kuri nav bīstami, pārstrādes mērķus. Līdz ar to šim atkritumu veidam arī ir nepieciešama dalīta vākšana. Turklāt jāņem vērā, ka atkritumu dalītā vākšana tiek organizēta atbilstoši Ministru kabineta 2016. gada 13. decembra noteikumu Nr. 788 “Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām”²⁸ nosacījumiem, t.i. savākšanas punktus un laukumus, to aprīkojumu un atkritumu veidus, kas pieņemami laukumos, kas arī paredz būvniecības un lielgabarīta atkritumu pieņemšanas iespēju laukumos. Savukārt, Atkritumu apsaimniekošanas likuma²⁹ 20.panta 5.² daļas 2.punktā paredzēts deleģējums Ministru kabinetam noteikt kārtību mājāsaimniecībās kompostēto bioloģisko atkritumu, atkārtotai izmantošanai paredzēto atkritumu un pārtikas atkritumu daudzuma noteikšanai svara vienībās. Tādējādi daudzuma noteikšanai kalpo noteikta tilpuma mājāsaimniecībās izmantojami kompostētāji. 2022. gada 13. decembrī ir pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 781 “Noteikumi par ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas izveidi un piemērošanu plastmasu saturošiem izstrādājumiem”³⁰, kas no 2023. gada 5.janvāra attiecas arī uz tabakas izstrādājumiem ar filtriem un filtriem, kas paredzēti lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem, līdz ar to arī atsevišķa šī veida atkritumu savākšana var kļūt par svarīgu aspektu ražotāja atbildības sistēmas izveidē. VARAM tirgus izpētē ir iekļaujami minēto atkritumu veidu savākšanas konteineri.

Apkopojot normatīvo aktu nosacījumus, tika sagatavots saraksts ar tiem konteineriem, par kuriem veicama tirgus cenu izpēte, skat. 1.tabulu. Konteineru tipa izvēle balstīta uz Latvijā ikdienas praksē visbiežāk izmantoto atkritumu konteineru tilpumiem un materiāliem. Šī pieeja sabalansē normatīvo aktu prasības par dalīti vācamo atkritumu veidiem ar aprītē esoša, sevi pierādījuša, aprīkojuma priekšrocībām.

²⁷ <https://likumi.lv/ta/id/327220-atkritumu-dalitas-savaksanas-sagatavosanas-atkartotai-izmantosanaiparstrades-un-materialu-regeneracijas-noteikumi>

²⁸ <https://likumi.lv/ta/id/287396-noteikumi-par-atkritumu-savaksanas-un-skirosanas-vietam>

²⁹ <https://likumi.lv/ta/id/221378-atkritumu-apsaimniekosanas-likums>

³⁰ <https://likumi.lv/ta/id/337993-noteikumi-par-razotaja-paplasinatas-atbildibas-sistemas-izveidi-un-piemerosanu-plastmasu-saturosiem-izstradajumiem>

1.tabula. VARAM tirgus cenu izpētē iekļaujamie dalītās vākšanas konteineru veidi

Atkritumu veids	Konteinera izvietošana	Konteinera materiāls	Tilpums, litri vai m ³
1. Iepakojums, atsevišķi konteineri			
Vieglais iepakojums (plastmasas, papīrs, metāls)	Publiski pieejamās vietās (savākšanas punkti, laukumi)	Plastmasa	660 un 1100 litri
Stikls (iepakojums)	Publiski pieejamās vietās (savākšanas punkti, laukumi)	Metāls	660 un 1100 litri
Vieglais iepakojums (plastmasas, papīrs, metāls)	Privātmāju rajons, koplietošanas konteiners	Plastmasa	660 un 1100 litri
Stikls (iepakojums)	Privātmāju rajons (savākšanas punkti, laukumi)	Metāls	660 un 1100 litri
Vieglais iepakojums (plastmasas, papīrs, metāls)	Privātmājas teritorija	Plastmasa	120 un 240 litri
Stikls (iepakojums)	Privātmājas teritorija	Plastmasa	120 un 240 litri
2. Iepakojums, 3 kameru konteineri			
3 kameru konteiners / tvertne	Izvietošanai publiski lietojamās telpās (stacija, autoosta, ambulance, bibliotēka, viesu nams, viesnīca utt.) ārtelpās	Plastmasa un metāls	3 kameru dažāda tilpuma tvertnes
3 kameru konteiners / tvertne	Izvietošanai publiski lietojamās telpās (stacija, autoosta, ambulance, bibliotēka, viesu nams, viesnīca utt.) iekštelpās	Plastmasa un metāls	3 kameru dažāda tilpuma tvertnes
3. Bioloģiski noārdāmie / bioloģiskie atkritumi			
Bioloģiskie un bioloģiski noārdāmie atkritumi	Publiski pieejamās vietās (savākšanas punkti, laukumi) un privātmājās	Plastmasa	120 un 240 litri
Bioloģiskie un bioloģiski noārdāmie atkritumi	Dalītajai vākšanai no skolām, sabiedriskās ēdināšanas iestādēm	Plastmasa un metāls	120 – 660 litri (atkarībā no izvešanas biežuma un iedzīvotāju blīvuma apdzīvotā vietā (pilsēta, ciems))
4. Konteineri mājkompostēšanai (kompostētāji)			
Konteineri mājkompostēšanai (stacionārās kastes, rotējošās vien- un divkameru tvertnes)	Privātmājas	Plastmasa un cits	No 400 litriem (atkarībā no atkritumu rašanās apjoma un pieprasījuma)
5. Būvgruži un lielgabarīta atkritumi			
Būvniecības un būvju nojaukšanas, kā arī lielgabarīta atkritumi	Atkritumu laukumi un pēc pasūtījuma	Metāls	No 1 m ³ līdz 40 m ³
6. Videi kaitīgas preces (sadzīves bīstamie atkritumi)			
Dažādi sadzīves bīstamie atkritumi, piemēram, akumulatori, baterijas, nolietotas elektriskās un elektroniskās iekārtas, sadzīves ķīmijas atlikumi, luminescentās spuldzes u.c.	Dalīti vāktu atkritumu savākšanas laukumi, auto servisi, veikali, mācību iestādes, darba vietas, citur, kur organizēta pieņemšana	Plastmasa un metāls	Dažādi
7. Tekstils			

Tekstils (apģērbi, mājas tekstils, apavi)	Publiski pieejamas vietas, piemēram, tirdzniecības centri, bibliotēka utt., arī savākšanas laukumi	Metāls	No 1,9 m ³ tilpuma
8. Neizlietotie ārstniecības līdzekļi			
Nederīgie medikamenti (ārstniecības līdzekļi, kam beidzies lietošanas termiņš)	Aptiekas, dalīti vāktu atkritumu savākšanas laukumi un citur, kur pašvaldības to noteikušas	Plastmasa un cits	No 5 litriem
9. Liela apjoma konteiners sadzīves bīstamo atkritumu vai videi kaitīgu preču savākšanai			
Kopējs konteiners dažādu videi kaitīgu preču savākšanai	Dalīti vāktu atkritumu savākšanas laukumi	Metāls	Jūras tipa konteiners
10. Urnas cigarešu izsmēķu dalītai savākšanai			
Cigarešu izsmēķu savākšanas urnas	Piestiprināmas pie ēku sienām	Metāls	Urna

Tirgus izpēte atbilstoši 1.tabulā norādītajam konteineru sarakstam uzsākta 2022. gada rudenī, sludinot VARAM cenu aptauju “Datu apkopošana un analīze, izstrādājot vienas vienības izmaksu piemērošanas metodiku, vienkāršoto izmaksu ieviešanai Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021. – 2027. gadam specifiskā atbalsta mērķa 2.2.2. “Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana” pasākumā 2.2.2.2. “Atkritumu dalītā vākšana””. 2022.gada 23.septembrī cenu aptauja tika izbeigta bez rezultāta, jo tika saņemti piedāvājumi, kuru piedāvātā cena pārsniedz iepirkuma paredzamo līgumcenu.

Pēc tehniskās specifikācijas tvēruma sašaurināšanas tika sludināta atkārtota cenu aptauja “Datu apkopošana un analīze vienkāršoto izmaksu ieviešanai Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021. – 2027. gadam specifiskā atbalsta mērķa 2.2.2. “Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana” pasākumā 2.2.2.2. “Atkritumu dalītā vākšana””, kas tāpat 2022. gada 10. novembrī tika izbeigta bez rezultāta neatbilstošu piedāvājumu dēļ.

Minēto apstākļu dēļ VARAM pati **veica tirgus izpēti un metodikas izstrādi**. Tirgus izpēte tika uzsākta sākotnēji ar 2022. gada 9. novembra vēstuli Nr. 1-14/7712, lūdzot sniegt datus nozares profesionālajai asociācijai – Latvijas Atkritumu saimniecības uzņēmumu asociācijai (turpmāk – LASUA). No LASUA 2022. gada 8. decembrī tika saņemta vēstule Nr. 40/12-22, kuras pielikumā tika sniegtas ESE Ltd un Sulo Ltd, kuru produkcija atbilst EN8001 un RAL standartiem, konteineru cenas uz 2022. gada 1.janvāri. Vienlaikus abu ražotāju sortimentā ir tikai neliela daļa no VARAM plānotā atkritumu dalītās vākšanas nodrošināšanas konteineru veidiem, kas ir piemēroti izlietotā iepakojuma vākšanai, turklāt, piedāvātās cenas inflācijas dēļ jau 2022. gada nogalē varēja būt neatbilstošas, jo atbilstoši Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021. – 2027. gadam laika grafikam tiek plānots, ka iepirkumi tiks veikti 2024.gadā vai 2025.gada sākumā, tādēļ šīs cenas turpmākajā metodoloģijas sagatavošanā netika ņemtas vērā.

1.2.Minimālās prasības konteineriem

VARAM 1.tabulā norādītajiem standarta konteineru veidiem jāatbilst vispārējam specializētā aprīkojuma standartam (tādiem kā CE, AFNOR, EN 840, RAL kvalitāte, DIN, DNV 2,7-1,

uzskaitījums nav ierobežojošs), sagatavoja izmaksu datni excel formātā, iekļaujot **minimālās prasības, kas tika noteiktas katrai konteineru pozīcijai:**

- **Izlietotā iepakojuma konteineri (120, 240, 660, 1100 litru tilpums)** ir standarta konteineri, kas izgatavoti no HDPE³¹ materiāla, atbilst starptautiskajam standartam EN 840, tiem ir CE marķējums un attiecīgā RAL kvalitātes zīme, kas apliecina to atbilstību patērētāju drošībai un ilgtspējīgas lietošanas nosacījumiem, konteineru sienu biezums no 2,9 līdz 7 mm atkarībā no to tilpuma;
- **Izlietotā iepakojuma konteineri (660 un 1100 litru tilpums)** ir standarta konteineri, kas izgatavoti no nerūsējoša tērauda, ražošanas procesā ir galvanizēti, atbilst starptautiskajam standartam EN 840, tiem ir CE marķējums un attiecīgā RAL kvalitātes zīme (ja attiecināms), kas apliecina to atbilstību patērētāju drošībai un ilgtspējīgas lietošanas nosacījumiem;
- **Izlietotā iepakojuma divu vai trīs kameru iekštelpu un ārtelpu dalītās vākšanas konteineri (dažāda tilpuma)** ir konteineri, kuru ārējais korpuss ir izgatavots no nerūsējoša galvanizēta vai pulverkrāsota tērauda ar sienu biezumu no 1,25 līdz 2 mm, divām vai trim ārējā korpusā ievietojamām plastmasas tvertnēm, katras plastmasas tvertnes tilpums vismaz 60 litri, tvertņu lietošana paredzēta tajās ievietojot attiecīga tilpuma polietilēna maisus. Ārtelpu lietošanai plānotajiem konteineriem jābūt ar pārsegumu (vāku virs atverēm), lai nodrošinātu, ka atkritumu tvertņu saturu neietekmē laika apstākļi, grauzēji un putni. Ārtelpu lietošanai paredzētajiem konteineriem ir CE marķējums un attiecīgā RAL kvalitātes zīme (ja attiecināms), kas apliecina to atbilstību patērētāju drošībai un ilgtspējīgas lietošanas nosacījumiem. Iekštelpu lietošanai paredzētajiem konteineriem nav nepieciešams pārsegums, t.i. tie var būt atvērtu tvertņu tipa konteineri, ir noteikta prasība pēc CE marķējuma, RAL kvalitātes zīme nav obligāta, jo nav iespējama laika apstākļu ietekme.
- **Cigarešu izsmēķu tvertnes ārtelpām (pie sienas stiprināmas urnas)** ir konteineri, kuru ārējais korpuss ir izgatavots no nerūsējoša galvanizēta vai pulverkrāsota tērauda ar sienu biezumu vismaz 1,25 mm biezumā, ieteicamais tilpums no 2 līdz 5 litriem. Konteineriem paredzēta tikai atvere cigarešu izsmēķu izmešanai, bez iespējas tajā ievietot arī citus atkritumus;
- **Bioloģisko atkritumu konteineri (120; 240 litri)** ir standarta konteineri, kas izgatavoti no HDPE materiāla, atbilst starptautiskajam standartam EN 840, tiem ir CE marķējums un attiecīgā RAL kvalitātes zīme, kas apliecina to atbilstību patērētāju drošībai un ilgtspējīgas lietošanas nosacījumiem. Papildus prasības šim konteineru tipam:
 - konteineru pamatnē (iekšpusē) režģis vismaz 2 cm augstumā, kas atdala šķidrumu no atkritumiem;
 - Ventilācijas sieti konteineru sānu augšpusē un apakšā vai perforētas divas konteineru malas, izņemot konteineru apakšējo daļu, kurā krājas šķidrums;
 - Konteineru vāks aprīkots ar blīvgumiju.
- **Tvertnes mājkompostēšanai dārza atkritumiem (tilpumā no 400 litriem)** ir no izturīgas un biezsieni (sākot no 4,5 mm) HDPE vai PP³² plastmasas veidotas tvertnes, kas ņemot vērā SAMP 2.2.2.2. atlasē pirmās kārtas nosacījumu par projekta ietvaros iegādātā atkritumu dalītas savākšanas aprīkojuma izmantošanu projekta noteikto mērķu

³¹ HDPE - High Density Polyethylene – augstas blīvuma polietilēns

³² Polypropylenene - polipropilēns

sasniedzamai un projektā norādītā sasniedzamā dalīti vāko atkritumu daudzuma rādītāja vērtības nodrošināšanai pastāvīgi piecus gadus no projekta noslēguma maksājuma veikšanas ir ar stiprinātu konstrukciju un UV staru stabilizāciju. Tvertnēm jānodrošina ventilācijas sistēma, kas nodrošina optimālu gaisa padevi, regulē mitrumu un temperatūru, ļaujot vislabākajam materiālam nogatavoties pēc iespējas īsākā laikā. Tvertenes bieži tiek piedāvātas no pārstrādātiem HDPE un PP materiāliem.

- Būvgružu un liulgabarīta konteineri (no 1,1 līdz 20 kubikmetru tilpuma konteineri) ir specializēti tērauda konteineri ar malu minimālo biezumu 4 mm, kas paredzēti dažāda veida būvniecības atkritumu un liulgabarīta atkritumu savākšanai. Konteineriem nepieciešams CE marķējums un RAL kvalitātes zīme (ja attiecināms). Metinājuma standarts: metināšanas kvalitāte ISO 5817 D, metināšanas pielaižu ISO 13920-D, vispārējās pielaižu ISO 2768mk. Tērauda markas konteineru ražošanai s235 un s355, krāsojums atbilstoši EN ISO 12944-5:2021 C2.02, pirms konteineru krāsošanas apstrāde ar strūklku.
- Konteineri ārstnieciskās aprūpes asiņiem priekšmetiem ir nelielas (1 līdz 3 litru tilpuma) cietas plastmasas tvertnes ar atveri vākā aso priekšmetu ievietošanai, ko paredzēts lietot medicīniskās aprūpes iestādēs.
- Sadzīves bīstamo atkritumu vai videi kaitīgu preču konteineri (dažāda tilpuma atkarībā no savācamā atkritumu veida) - šai konteineru grupai netiek izvirzītas prasības, jo minētajās atkritumu grupās var nonākt jebkāda veida atkritumi, kas atbilstoši Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumu Nr.302 "Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus" 1.pielikumam rodas sadzīves apstākļos, bet kuriem piemīt viena vai vairākas īpašības, kas padara tos bīstamus. Atkritumus uzskata par bīstamiem, ja tiem piemīt vismaz viena no Komisijas Regulas (ES) Nr. 1357/2014 (2014. gada 18. decembris), ar ko aizstāj III pielikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu Dokuments attiecas uz EEZ pielikumā minētajām īpašībām.
- Tekstila atkritumu konteineri ir galvanizētā tērauda konteineri (loksnes biezums kā minimums 1,25 mm) no 1,9 kubikmetru tilpuma. Konteinerā augšgalā ir nosedzoša atvere nododamā materiāla ievietošanai, durvis ir slēdzamas, lai izvairītos no neautorizēta personāla piekļuves. Konteiners no ārpusē aplīmēts ar līmplēvi, tā iekšējās detaļas pārklātas ar pulverkrāsu vai karsti galvanizētas.
- Slēdzami jūras tipa konteineri un moduļi ir metāla (tērauda vai alumīnija) slēdzami noliktavas tipa konteineri, kas paredzēti videi kaitīgu preču, sadzīves bīstamo atkritumu īslaicīgai uzglabāšanai dalītās vākšanas laukumos vai citur, kur tiek organizēta šādu atkritumu vākšana. Konteineri nav aprīkoti ar plauktiem un tvertnēm atkritumu izvietošanai, jo to ierīkošanai jāatbilst konkrētā atkritumu apsaimniekotāja vajadzībām un iedzīvotāju patēriņa nepieciešamībām. Konteinerā vai moduļa ietilpība sākot no 30 kubikmetri.

Konteineru CE marķējuma, un ja attiecināms, arī RAL kvalitātes zīmes lietošanas nepieciešamība noteikta arī ar projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijiem, jo kā horizontālā principa "Klimatdrošināšana" kvalitātes kritērijs ir iekļauta nepieciešamība marķēt atkritumu dalītās vākšanas aprīkojumu (konteinerus) vismaz ar CE marķējumu un, ja attiecināms, tad ar RAL kvalitātes zīmi.

1.3.Adresātu ieguve aptaujas veikšanai

Paralēli izmaksu datnes gatavošanai **tika veikta aptaujājamo konteineru ražotāju vai izplatītāju kontaktu saraksta sagatavošana.** Tā kā Latvijā nav atkritumu dalītās vākšanas konteineru ražotāju vai tādi nav zināmi, tirgus izpētes adresāti, tirgū darbojošās juridiskās

personas, tika atlasītas pamatojoties uz interneta portāla meklētāju www.google.lv. Komersantu meklēšanai interneta portāla meklētājā www.google.lv tika izmantoti atslēgvārdi “waste container manufacturer”, “waste bin producer”, “recyclables containers”, “composters”. Meklēšanas rezultātā tika iegūtas nozaru apkopojošo lapu adreses:

- <https://www.directindustry.com/industrial-manufacturer/waste-bin-96354.html> (iegūti 28 rezultāti);
- <https://www.europages.co.uk/companies/manufacturer%20producer/dustbins-%20waste%20bins.html> (iegūti 35 rezultāti);
- <https://www.environmental-expert.com/waste-recycling/waste-containers/companies> (34 rezultāti).

3 minētajās lapās kopā tika iegūti 97 rezultāti meklējumam “container manufacturer” bez atkārtotām, atkārtoti uzrādītie rezultāti netika ņemti vērā, tika veikta konkrēto lapu apmeklēšana, iegūti kontaktdati.

Bez minētajās lapās atrastajiem rezultātiem pēc atslēgas vārdiem “garden composting” meklējums beidzās ar 4 rezultātiem. Tāpat tika iegūti 5 atsevišķi rezultāti:

- meklējums “plastic waste bin” deva 2 rezultātus,
- meklējums “used textile container” – 2 rezultātus,
- meklējums “medical waste” – 1 rezultātu.

Pēc visu 106 adrešu atkārtotas pārbaudes un izmaksu datnes precizēšanas tika sagatavots VARAM informācijas pieprasījums Nr.4-5/1293, kas 2023. gada 2. martā tika nosūtīts 99 konteineru ražotājiem. Ņemot vērā, ka tika saņemts ļoti nenozīmīgs skaits atbilžu, VARAM trīsreiz sūtīja atkārtotus pieprasījumus: 2023. gada 30.martā, 14. aprīlī un 24. maijā.

2. Detalizēts apraksts par tirgus izpētes rezultātiem, VARAM izdarītajiem pieņēmumiem aprēķiniem un pamatojumu vienas vienības izmaksu likmju noteikšanai

Kopējais iegūto respondentu skaits, kas snieguši metodikas izstrādei izmantojamas atbildes, bija vien 9. Tās nenosēda visu konteineru spektru, kas paredzēts iekļaušanai metodikā, kā arī bieži tajās bija tikai viena ražotāja cenas.

Tā rezultātā kopš 2023. gada maija beigām VARAM izmantoja citu informācijas gūšanas metodi – informācija par cenu izpētei nepieciešamajiem konteineriem tika meklēta interneta veikalos, lai iegūtu reprezentatīvu rezultātu skaitu vienas vienības likmes sagatavošanai katram konteineru veidam. Līdzīgi kā iepriekš tika izmantoti tie paši atslēgas vārdi, papildinot to sarakstu ar “atkritumu konteiners”, “plastmasas konteiners”, “metāla konteiners”, lai iegūtu informāciju no Latvijas tirgū esošiem veikalos. Paralēli tika aizpildītas pieprasījuma formas, kas atrodas konteineru ražotāju un izplatītāju lapās, lai iegūtu datus par konteineru cenām. Ne vienmēr ārzemēs atrodošies uzņēmumi atbild uz šādiem pieprasījumiem, ja persona, kas interesējas par konteineru cenu, nav konteineru pircējs.

Interneta veikalu piedāvājumu izskatīšana sniedza papildus informāciju par produktu cenām, turklāt interneta veikalos pie viena pārdevēja **ir pieejami vairāku ražotāju produkti ar atšķirīgu cenu, bet vienādu funkcionalitāti.**

Ņemot vērā, ka internetu veikalu cenas ar ir uzcenojumu, datu ieguvei par tirgus cenām tika izmantots arī trešais datu ieguves veids: pārskatīti publiskie iepirkumi 2022.-2023.gadā Elektronisko iepirkumu sistēmā <https://www.eis.gov.lv/EIS/>, meklējuma atslēgas vārdi “atkritumu apsaimniekošana”. Tādējādi tika gūta informācija par 4 jaunu iepakojuma un bioloģisko atkritumu konteineru iepirkumiem, kas izmantota metodikas izstrādē. Informācija par lietoto preču iepirkumiem netika ņemta vērā. Cenu ieguves sadalījums par datu ieguves avotiem un veidiem pieejams 2.tabulā.

2.tabula. Apkojums par datu ieguves veidiem un iegūto cenu datu skaits

Konteinera veids	Aptauja	Internets	EIS
Izlietotā iepakojuma konteineri 660 litru (plastmasas)	1	15	1
Izlietotā iepakojuma konteineri 1100 litru (plastmasas)	1	11	4
Izlietotā iepakojuma konteineri 240 litru (plastmasas)	1	11	2
Izlietotā iepakojuma konteineri 120 litru (plastmasas)	1	10	0
Izlietotā iepakojuma konteineri 660 litru (metāla)	1	5	0
Izlietotā iepakojuma konteineri 1100 litru (metāla)	5	8	0
Trīs kameru iekštelpu dalītās vākšanas konteineri (dažāda tilpuma)	0	23	0
Trīs kameru ārtelpu dalītās vākšanas konteineri (dažāda tilpuma)	22	14	0
Cigarešu izsmēķu tvertnes ārtelpām (pie sienas stiprināmas urnas)	0	5	0
Bioloģisko atkritumu konteineri 120 litri	1	7	0
Bioloģisko atkritumu konteineri 140 litri	1	1	3
Bioloģisko atkritumu konteineri 240 litri	1	5	1
Tvertnes mājkompostēšanai dārza atkritumiem (tilpumā no 100 litriem tilpuma)	15	34	0
Būvgružu un liелgabarīta konteineri (sākot no 1,1 līdz 40 kubikmetru tilpuma konteineri)	13	8	0
Sadzīves bīstamo atkritumu vai videi kaitīgu preču konteineri (dažāda tilpuma atkarībā no savācamā atkritumu veida)	0	6	0
Tekstila atkritumu konteineri	0	5	0
Neizlietoto medikamentu tvertnes aptiekām (videi kaitīgiem atkritumiem, dažāda tilpuma)	0	4	0
Slēdzami jūras tipa konteineri	1	2	0
Moduļi	0	4	0
KOPĀ ATBILDES	64	178	11

Tā kā tika iegūti cenu dati arī citās valūtās (piemēram, USD, GBP), to pārrēķins uz EUR tika veikts izmantojot Latvijas Bankas valūtas konvertētāja funkciju³³, aprēķini veikti uz vienu datumu – 2023.gada 5.jūliju.

Katrs konteineru veids tika izvērtēts (skat. zemāk detalizētu izvērtējuma aprakstu) un izrēķināta vidējās izmaksas izmantojot *excel average* funkciju. Aprēķinātās konteineru³⁴ iegādes izmaksas iekļautas metodikas Pielikumā Nr.1. Konteineru cenu novērtējumā ir iekļauta tikai konteineru cena bez nodokļiem un nodevām, savukārt likme 7% apmērā atbilstoši Regulas 2021/1060³⁵ 54.panta a) apakšpunktam iekļauj konteineru montāžas, piegādes, noliktavu pakalpojuma izmaksas un projekta informācijas un publicitātes pasākumu izmaksas atbilstoši Regulas 2021/1060 47. pantam un 50. pantam un normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā Eiropas

³³ <https://www.bank.lv/statistika/dati-statistika/valutu-kursi/aktualie?view=graph&layout=currencypage>

³⁴ Definētā vienība (viena vienība ir viens atkritumu dalītās vākšanas konteiners) nav tieši saistīta ar Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027.gadam iznākuma un rezultāta rādītājiem.

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regulas (ES) Nr. 2021/1060, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai

Savienības fondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina šo fondu ieviešanu 2021.–2027. gada plānošanas periodā.

Lai vienas vienības izmaksu likmju apmērs būtu objektīvs, ir nepieciešams pierādāmi identificēt novirzes, kas konstatētas tirgus izpētes iegūtajos datos. Tikai izslēdzot tādas tirgus izpētes rezultātā iegūtās datu vērtības, kas datu kopā kropļo vidējo vērtību, var iegūt objektīvu vidējo vērtību, kas ir atzīstama par objektīvu un taisnīguma principam atbilstošu vienas vienības izmaksu standarta likmi, vienlaikus, ir nepieciešams objektīvs no datu kopas izslēgto vērtību pamatojums. Sākotnēji apkopojumā tika iekļauti visi iegūtie cenu dati neatkarīgi no to skaitliskās vērtības un ģeogrāfiskās izcelsmes, lai iegūtu maksimāli objektīvu informācijas kopainu. Darba gaitā veicot aprēķinus, tika identificētas izslēdzamās ekstrēmās vērtības.

Attiecīgi VARAM, lai nodrošinātu ka aprēķinos ņemamajā datu kopā būtu vienādi un savstarpēji neatšķirīgi konteineri, no datu kopas izslēdza:

1. Ārpus Eiropas Savienības robežām pieejamos datus (Ķīna, Apvienotā karaliste, ASV), jo VARAM no Ķīnas un Lielbritānijas piegādātāju norādītajās standartu (konteineri 660, 1100, 240, 120, 140 litru) konteineru cenās nevar objektīvi atdalīt vai pievienot piegādes un papildu nodokļu un nodevu izmaksas no Eiropas Savienības robežās reģistrēto piegādātāju norādītajām cenām. Attiecīgi nav objektīvi un taisnīgi rēķināt vidējo cenu, ja datu kopā tiek apvienots Ķīnas un Lielbritānijas un Eiropas Savienības robežās reģistrēto piegādātāju piedāvājumi:

1.1. Ķīnas ražotāja cenas mēdz būt zemas salīdzinājumā ar Eiropas ražotāja cenām, bet tā kā preces kopējo vērtību veido arī piegādes izmaksas, kas ņemot vērā transportēšanas attālumu bieži pietuvojas ražošanas izmaksām, preču cenu salīdzināšana bez transportēšanas izmaksām noved pie loģiskas kļūdas. Lai novērstu nepamatoti zemu cenu iespēju un ņemot vērā, ka metodikā netiek ietvertas piegādes cenas, Ķīnas ražotāju dati netiek iekļauti izmaksu pozīcijās, lai neradītu nepamatoti palētinātu cenu iespēju. Savukārt situācijā, kad datu kopā ir pieejama tikai Ķīnas ražotāju sniegtā informācija, piemēram, tekstila konteineriem, datu kopa netiek kropļota un ir atzīstama par objektīvu un taisnīguma principam atbilstoši, jo nav salīdzināmu citu cenu datu.

1.2. Dati, kas iegūti no Apvienotās Karalistes norāda uz dārgākām cenām nekā tas vidēji ir redzams kontinentālās Eiropas ražojumos. Turklāt, līdzīgi kā gadījumā ar Ķīnas precēm, produkta izmaksās veidojas potenciāla papildizmaksu pozīcija, kas saistīta ar preču ievadumtas nodokļiem. Lai izvairītos no šī šķēršļa un neradītu papildu administratīvo slogu un izmaksas projekta saņēmējam, Apvienotās Karalistes ražotāja cenu dati netiek iekļauti, lai izvairītos no produkta galīgās cenas kropļojumiem. Apvienotās Karalistes dati tiek izmantoti tikai tajos gadījumos, kad nav citu iegūto datu konkrētajai konteineru pozīcijai, piemēram, attiecībā uz izsmēķus urnām.

1.3. ASV cenu dati tika iegūti par tvertnēm mājkompostēšanai, bet ņemot vērā, ka produkta cena sastāv no ražošanas izmaksām un loģistikas pakalpojumiem, no kuriem pēdējie netiek iekļauti metodikā, cenu datu izmantošana netiek uzskatīta par lietderīgu. Turklāt līdzīgi kā gadījumā ar Apvienotās Karalistes piedāvājumiem pastāv reāls produkta sadārdzinājuma un administratīvā sloga risks, kas saistīts ar ievadumtas formalitāšu kārtošanu.

2. Ekskluzīvus piedāvājumus, ko sniedz specializētā profila interneta veikali (tādi kā AJ produkti (noliktavu preces), Zeimans (medicīniskās preces)), kas savā piedāvājumā ietver plaša patēriņa preces (atkritumu konteinerus), kas pēc funkcijas un aprīkojuma analogas citiem ražotāju un izplatītāju piedāvājumiem, bet pēc cenas ievērojami pārsniedz tās vai piedāvājumā ir preces, kas pārsniedz VARAM metodikā norādītās nepieciešamās minimālās tilpuma vai tehnoloģiskā procesā prasības (biolanshop; kleenoil; CTFWF mājkompostētāji). Šo preču izslēgšana nodrošina, ka konteineri savstarpēji tehniski neatšķiras un nerada preces pārmaksāšanas draudus, ko rada piedāvātāju piekoptā cenu politika.
3. EIS avotā gūtos datus par konteineru iepirkumiem, jo daļa iepirkumu ir veikti 2022.gadā, kas varētu radīt cenu neatbilstības un turklāt iepirkumi ir veikti lielam konteineru skaitam (konteineru skaits simtos), jo tos ir realizējuši lielie komersanti (poligonu apsaimniekotāji), kas rada iespēju vienas vienības cenas pazemināšanai iepirkto vienību skaita dēļ. Lai neradītu diskriminācijas draudus maza un vidēja izmēra uzņēmējiem, kam var nebūt nepieciešami iepirkumi skaitliski nelielam konteineru skaitam, tiek izslēgta pozīcija BIO 140 l ārtelpas, kur pamatā ir tikai EIS dati.
4. Pozīcija “Konteineri būvgruži 21-40 kubikmetri”, jo ņemot vērā būvgružu svaru, kas vidēji sastāda vairāk par 1000 kg 1 kubikmetram būvgružu, problēmas rada konteineru transportēšana ekspluatācijas laikā. Lai nenonāktu konfliktā ar MK 2010.gada 6.aprīļa “Noteikumi par lielgabarīta un smagsvara pārvadājumiem” (<https://likumi.lv/ta/id/208072-noteikumi-par-lielgabarita-un-smagsvara-parvadajumiem>) un nepārsniegtu šo MK noteikumu 13.punkta nosacījumus par transporta faktiskās masas ierobežojumiem (52 t) uz Latvijas ceļu infrastruktūras, ko var radīt kravas automašīnas ar krānu, kas paredzēts būvgružu un konteineru pārvietošanai pašmasas un piepildītā konteinerā kopējais svars, pozīcija metodikā netiek iekļauta, jo pirms būvgružu ievietošanas konteinerā netiek veikta to sākotnējā šķirošana, kas rada varbūtību, ka kopējā būvgružu masā nonāk ne tikai vieglie izolācijas materiāli vai lielgabarīta atkritumi, bet arī betons, kārneņi, ķieģeļi, kas kopumā rada situāciju, ka tiek pārsniegts kopējais pieļaujamais svars. Nav iespējams garantēt, ka konteineros to lietošanas laikā tiks ievietoti tikai viegli būvmateriāli vai lielgabarīta atkritumi.
5. Pozīcija “Dažādas VKP”, jo veicot iegūto datu analīzi ir secināts, ka pēc iepriekš aprakstītās datu atsijāšanas iegūtā datu kopa nav reprezentatīva un nenosdz visu iespējamo videi kaitīgu preču vai sadzīves bīstamo atkritumu savākšanas aprīkojuma (konteineru un tvertņu) veidus un tipus.
6. Pozīcija “Noliktavas tipa konteineri” un pozīcija “Moduļi”, tika apvienota vienā pozīcijā “Noliktavas tipa konteineri videi kaitīgām precēm”, jo veicot padziļinātu saņemto datu izvērtējumu tika secināts, ka ņemot vērā funkcionālo pielietojumu (videi kaitīgu preču, sadzīves bīstamo atkritumu un bīstamo atkritumu pagaidu uzglabāšana atkritumu dalītās vākšanas laukumos) un iegūto cenu diapazonu abas pozīcijas ir līdzvērtīgas un tām nav būtisku atšķirību, līdz ar to iekļaujamas vienā pozīcijā.
7. Pozīcija “Trīs kameru iekštelpu dalītās vākšanas konteineri (dažāda tilpuma)” un pozīcija “Izlietotā iepakojuma trīs kameru iekštelpu un ārtelpu dalītās vākšanas konteineri (dažāda tilpuma)” tika apvienota, jo veicot padziļinātu saņemto datu izvērtējumu, tika secināts, ka nav pietiekamu reprezentatīvu datu par pozīciju iekštelpu konteineri (materiāla, tilpuma neatbilstība vai papildaprīkojums, kas pārsniedz minimālās prasības) un var radīt draudus šī konteineru publiskai koplietošanai ilgtermiņā (lūstošas detaļas un materiāla neizturība), iegūtie cenu dati vairāk atbilst lietošanas nosacījumiem atsevišķās māsaimniecībās. Sākotnēji bija iegūti dati arī par divu kameru konteineriem, taču ņemot vērā, ka pasākuma mērķis ir attīstīt atkritumu

dalītas vākšanas sistēmu, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādei un reģenerācijai un dot konteineru lietotājiem vairāk iespēju dalīti nodot materiālu plūsmas, tika pieņemts lēmums no šīs pozīcijas izslēgt divu kameru konteinerus, kas nenodrošina trīs atšķirīgu plūsmu savākšanu.

8. Pozīcijā “Konteineri priekš ārstnieciskās aprūpes asiem priekšmetiem” veicot cenu aptauju tika uzziņāts, ka konteineru izmaksas ir nelielas (0,40-5 EUR), līdz ar to šo konteineru iegādi VARAM neatbalsta, jo ir neracionāli izmantot ES fondu finansējumu tik nelielām izmaksu pozīcijām. ES fondu līdzekļu piesaiste iepirkumiem, kuros tiek iepirkts inventārs zem 5 EUR vērtības uzskatāma par nelietderīgu.
9. Pozīcijās, kur nav pieejami noteikta standarta konteineri, piemēram, “Izlietotā iepakojuma trīs kameru iekštelpu un ārtelpu dalītās vākšanas konteineri (dažāda tilpuma)” izslēgšanas veikto darbību rezultātā ir reducējies cenu datu sniedzēju skaits, tomēr aprēķinos tiek izmantots dažādu analoģu vai līdzvērtīgu konteineru piedāvājums.
10. Papildus, lai pie lielākām datu kopām pārlicinātos, ka nav matemātiski identificējamās novirzes, VARAM veica pieejamo metožu, kas pierādāmi identificē novirzes no datu kopām, izvērtējumu un pie lielākām datu kopu pārbaudēm izvēlējas izmantot IQR metodi jeb Interkvartila diapazona metodi³⁶.

Interkvartīļu diapazons (IQR) ir statistiskās dispersijas mērs. Lai aprēķinātu IQR, datu kopa tiek sadalīta kvartilēs vai četrās pēc kārtas sakārtotās pāra daļās, izmantojot lineāro interpolāciju. Šīs kvartiles apzīmē ar Q1 (saukta arī par apakšējo kvartili), Q2 (mediānu) un Q3 (ko sauc arī par augšējo kvartili). Apakšējā kvartile atbilst 25. procentilei un augšējā kvartile atbilst 75. procentilei, tātad $IQR = Q3 - Q1$.

Lai identificētu potenciālās izkliedes novirzes (outliers), parasti izmanto formulu $Q1 - k * IQR$, kur "k" ir kāds konstants koeficients. Parasti šim koeficientam piešķir vērtību 1,5, vienlaikus, ja IQR zemākā robeža ir negatīva, tas nozīmē, ka pirmā kvartile (Q1) ir mazāka par nulli. Tā nav kļūda, bet gan datiem piemītoša īpašība. Var paturēt negatīvu IQR zemāko robežu, ja tas atspoguļo datu sadalījumu. Tāpat zemākā robeža var būt negatīva, bet augšējā robeža var būt pozitīva. Tomēr specifiski šajā situācijā, kad datu kopā subjektīvi var būt tikai pozitīvi dati, jo tā atspoguļo iegādes vērtību, tad, ja iegūtā zemākā robeža ir negatīva, tas nav loģiski situācijā, kurā mēs vēlamies identificēt iespējamās izkliedes novirzes. Tādēļ šajā gadījumā VARAM pie lielākām datu kopām vienoti šajā metodikā izmanto $Q1 - IQR$, kurā $k = 1$, lai iegūtu loģiski pozitīvu datu robežu. Vienlaikus, ja $k = 1$, tad iegūst arī šaurākas datu kopas robežas, kas VARAM ieskatā šīs metodikas ietvarā ir atbalstāmi.

Attiecīgi no datu kopas izslēdzamās vērtības tiek definētas kā dati, kas ir zem $Q1 - 1 IQR$ vai virs $Q3 + 1 IQR$.

Veicot datu kopas pārbaudi pēc pozīciju izslēgšanas un apvienošanas, kas minēta punktos Nr.1-9, izmantojot IQR metodi, tiek objektīvi un taisnīgi izveidota datu kopa, no kuras var izrēķināt vidējo vērtību jeb Vienas vienības izmaksu standarta likmi.

³⁶ Detalizēta informācija pieejama: https://en.wikipedia.org/wiki/Interquartile_range